

1. søndag efter Helligtrekonger den 10. januar 2021

Kastelskirken

Thomas H. Beck

For mange er det i julen blevet en tradition at se "Love Actually" – og mon ikke at det i den forgangne jul også har været en af de mest sete film? At den er så folkekær, skyldes jo ikke kun, at den er sød, romantisk og sjov, men at den på trods af sin lette komedieform alligevel formår at afsløre mange væsentlige sider af livet, kærligheden og vores mange mange fejl som mennesker, men jo så sandelig også alle vores gode sider. Gode sider, der er båret frem af frimodighed, glæde, forelskelse, troskab og pligtfølelse, venskab, hjælpsomhed og barmhjertighed. Et lille godt eksempel på den måde, som filmen på en sjov måde i en trist situation kan sige en dyb sandhed, der er båret frem af venskab og barmhjertighed, er i begyndelsen af filmen, hvor en god veninde til den mand, der alt for tidligt har mistet sin elskede hustru konfronterer hans sorg ved at sige til ham, at der ikke er nogen, der gider at være sammen med et skvat.

Det er jo nærmest en universel sandhed, som de fleste kan være enige i. Alligevel kan vi godt blive lidt forargede over at høre det, hvis det – som her i filmen - ikke siges af en nær ven i en fortrolig samtale, men siges i en mere generel sammenhæng, som når jeg nu eksempelvis står her og prædiker. Vi kan blive forargede over at høre det, hvis det netop afslører os i at sidde og have lidt for meget ondt af os selv. Men selvom sandheden på den måde kan støde vores forfængelighed, kan den i og for sig aldrig være sagt for at gøre ondt. Sandheden eliminerer på sin vis selv det ondeste motiv. For selvom motivet kan være at støde og forarge andre, så vil sandheden i budskabet om, at man ikke får det bedre af, at have ondt af sig selv, udviske det onde motiv.

Altså budskabets godhed udvisker den onde hensigt. Man kan nærmest fristes til at sige, at ens ondskab bliver retfærdiggjort ved på den måde at holde sig til sandheden og det gode. Selvfølgelig kan man kun blive tilgivet af dem, man gør ondt og i sidste ende af Gud. Vi *kan* ikke retfærdiggøre os selv. Vi kan ikke tilgive os selv. Men vi kan på den frimodighed, som vi får i vores tro på, at vi har en kærlig og tilgivende Far i det himmelske, igen og igen gøre os den anstrengelse at holde os til sandheden og det gode. Blandt andet ved helt konkret at sige til sine venner og bekendte, at der er ingen, der gider at være sammen med en, der hele tiden sidder og har ondt af sig selv. For selvom vores motiv kan være at slippe af med dem, fordi man netop ikke orker alt det klynk, så gør man ikke desto mindre det rigtige ved at holde sig til sandheden. Det gode får dermed elimineret den onde hensigt. Ja, på den måde er det faktisk midlet, der helliger målet.

Eksemplet fra "Love Actually" er derfor ikke kun et udtryk for at synde tappert, men det er også et udtryk for den særlige frihed, vi har fået i vores dåb. Det handler om dette særlige forhold mellem at skulle leve

op til at vise kærlighed til Gud og sin næste og Guds tilgivelse af, at vi ikke gør det. Det handler om, at man som kristen er en fri herre over alle ting og ikke underordnet nogen som helst, men samtidig med er en tjenende træl i alle ting og underordnet enhver. For den kristne frihed er, at man er fri til at gøre godt mod andre. Ja, sådan kan man ikke retfærdiggøre sine onde handlinger og sætte sig selv og sin samvittighed fri. Man kan ikke gøre sig selv god ved at gøre noget godt. For det forholder sig omvendt: Er man et godt menneske, gør man nemlig godt mod andre. Og et godt menneske bliver man kun i kraft af Gud. For al kærlighed har nemlig sin rod i vores himmelske Fader, dér hvor vi har hjemme.

Det *kan* lyde så ufatteligt svært, når man taler om de her ting. Og har man sit på det tørre i et velpolstret land som vores, kan det oven i købet virke som en ligegyldig ting at tale om, at vi har et kristenmenneskes frihed, fordi vi kan have nok i den frihed, vores rigdom giver os. Men eksemplet med en veninde, der til sin ven siger, at ingen gider at være sammen med et skvat, viser dog, hvor enkelt og indlysende og nærværende og autentisk det med den kristne frihed alligevel er. Det er båret af ord, der bliver til handling. Og det er jo på den måde børnelærdom.

Fortællingen om Jesus som 12-årig i Templet er selvfølgelig også et godt eksempel på en god kristen børnelærdom. For ligesom denne søde historie blandt andet handler om, at en stor dreng lytter opmærksomt og nysgerrigt til den visdom, der ligger i de gamle bibelske skrifter, er denne historie jo i sig selv blevet båret frem fra generation til generation og tiltaler enhver, der bare har et lidt nysgerrigt og opmærksomt barnesind.

Har man derimod et lidt mere "voksnet" sind, begynder man måske at pille magien ud af fortællingen ved at stille spørgsmål til, om den kan være historisk sand. Det behøver slet ikke at være gjort med den hensigt at kritisere kristendommen, men måske blot med et forfængeligt håb om at finde ind til selve sandheden, til det autentiske. Længslen efter det autentiske, efter saltet og kraften ved livet, er dog på ingen måde en vej til sandheden om livet, men bliver derimod altid blot en lidt fattig søgen efter ens eget autentiske jeg. Det bliver en søgen, der så let kan ytre sig i et oprør mod alt det, som jo uundgåeligt har formet ens personlighed. Har man en længsel efter at være noget særligt og unikt, der er helt uafhængigt af andre, vil man jo reagere imod den uomgængelige sandhed, at man altså er et produkt af de påvirkninger, man får fra sine omgivelser, hvad enten det nu eksempelvis er ens forældre, i lærebojerne, i skolegården eller i fodboldklubben. Selvom nogen vil kalde det en moden og "voksen" reaktion mod det bestående, er der ikke desto mindre tale om en yderst barnlig trodsighed, når der på den måde gøres op med ens historie, kultur, nationalitet, sprog, familie og forældre for at ville have retten til at vælge sin egen identitet.

Det er selvfølgelig ikke et sådant præpubertært oprør, Jesus foretager sig i forhold til sine forældre. Selv den største synder kan miste fornemmelsen for tid og sted, når man lytter til Bibelens eventyrlige fortællinger, kloge ord, store profetier og smukke poesi. Så det er på den måde ikke mærkeligt, at Jesus blev opslugt af de lærdes visdom. Den "voksne" vil selvfølgelig sige: jo, men i tre-fire dage! Han må da

have opdaget, at hans forældre var væk. Men det gjorde han jo altså ikke, hvilket blandt andet har haft den konsekvens, at historien er blevet fortalt videre fra generation til generation i to tusind år, så vi i dag kan lære noget om vores kristne frihed, når vi her i fortællingen konfronteres med problematikken om at være lydige mod både Gud og ens forældre. For dermed lærer vi den visdom, at de to ting ikke kan skilles ad. Er man lydige mod sine forældre, er man det også over for Gud - eller faktisk er det omvendt apropos det, jeg nu tidligere har sagt om, at det er et godt menneske, der gør gode gerninger: For er man lydige mod Gud, er man det også mod sine forældre. Ja, det her handler jo i bund og grund om, at har man tillid til Gud, viser man sin næste kærlighed. Det handler om opfyldelsen af Guds vilje med vores liv. Ja, fortællingen om den 12-årige Jesus i Templet får dermed også sagt til os, at den egentlige visdom er Jesus, fordi han i sin død og opstandelse bliver opfyldelsen af Kærlighedens Lov.

Der har altid været et skisma, en splittelse, i verden mellem dét at ville have retten til at vælge sin egen identitet og så dét at leve i den identitet, der er givet ved på én gang at være et Guds barn og så sine forældres barn. Og det sidste handler ikke sådan lidt filosofisk om at være et barn af ånd og et barn af biologi. Forældrene kan sagtens være adoptivforældre eller stedforældre. Skal vi endelig tale om dette skel mellem biologi og ånd, er der mere biologi i det at være skabt af Gud, mens forældrenes opgave som forældre langt mere er af ånd. Selv det at amme er en åndskraft, som det smukke billede det er på en moders kærlighed til sit barn. Sådan har Jesus ammet ved Marias bryst. Men hun har ikke fodret ham, som en fodermester fodrer grise. Målet har ikke været at fede ham op, men at vise ham kærlighed. Den samme kærlighed, der kommer til udtryk i hendes bekymring over, at han som 12-årig er blevet væk for hende og Josef. Det er en kærlighed, der har sit udspring i at være et Guds barn. Maria hviler derfor i det liv, der er hendes, hvor hun både er et Guds barn og barn af sine forældre Anna og Joakim og også selv er mor. Hun er skabt af Gud og født ind i verden på et bestemt tidspunkt og på et bestemt sted. Hun fik så den skæbne og dermed velsignelse at skulle føde Guds søn, der på den måde også blev født ind i historien på samme måde som os alle sammen. Her aflagde Gud al sin magt for at kunne vise os den fuldkomne kærlighed. Han opfyldte dermed Kærlighedens Lov på vores vegne for at forsone os med Gud, fordi vi igen og igen vender Gud ryggen, fornægter Guds eksistens og ikke lytter til hans bud og milde ord. I troen på Jesus som Guds søn finder vi altså vores identitet som Guds børn, der er forpligtede på det liv og den verden, vi nu engang er sat i. Her opfyldes vores længsel efter autenticitet, så vi ikke forvildes til at ville finde den i ikke kun et barnligt, trodsigt og selvmedlidende men også yderst farligt opgør mod det bestående.

AMEN!